

BIBLIOTEKA
W OLSZTYNIE

P-566

CENA EGZ. ZŁ. 1

WIADOMOŚCI MAZURSKIE

Nr. 4.

9-10 sierpnia 1945 r.

Rok I.

Koniec „Prus Wschodnich“

W rezultacie przegranej przez Niemcy hitlerowskie wojny wróciła do Polski Ziemia Warmijsko-Mazurska, czyli t. zw. „Prusy Wschodnie“, ciągły przedmiot sporu i odwieczne zarzewie wojny pomiędzy Polską a Niemcami. Tu — na tej ziemi, pełnej śladów polskości, Berlin zakładał swoje ekspozytury polityczne, gromadził siły militarne, tu stworzył bazę wypadową, aby w tragicznym dla nas roku 1939-tym zadać nam zdradziecki cios od północy. Dzisiaj pojęcie „Prus Wschodnich“ przechodzi już do historii, a w granice państwa polskiego wraca spory obszar ładu, stanowiącego wraz z Okręgiem Gdańskim naturalny wycinek naszego gospodarczego i geopolitycznego organizmu. A wraz z ziemią przychodzi pod opiekuńcze skrzydła Polski mieszkanie tej krainy — Mazur i Warmiak, krwią i językiem jak najściślej z Polską zespoleni. W tym historycznym momencie przypomnieć należy, że pomimo tylowieckiego germanckiego nacisku Mazur stał wiernie na posterunku polskości, zachowując mowę i pamięć naszej historii. Na tym większe zasługuje to wyróżnienie, że w swej masie był to chłop i robotnik, pozbawiony szkoły polskiej i uzależniony gospodarczo całkowicie od administracji niemieckiej. Tych kilka słów rzucamy „pro memoria“ tym, którzy z krzywdą i najniejślusniej w świecie utożsamiają Mazurę z Niemcem.

Ze swiata

Londyn. (Polpress). Jak donoszą z Wiednia, został tu aresztowany i oddany pod sąd komendant obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu Grebler.

Londyn. (Polpress). Dziś nastąpiło otwarcie trzeciej sesji U. N. R. R. A. W otwarciu brali udział delegaci 44 krajów. Potrzeby Polski reprezentują ministrowie: Jędrzychowski i Stańczyk.

Londyn. Agencja Reutera donosi, że amerykańskie władze okupacyjne w dalszym ciągu konfiskują i zabezpieczają niemieckie przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, mogące służyć bezpośrednio i pośrednio celom wojennym. Gen. Lucius Clui, który kontroluje z ramienia gen. Eisenhowera gospodarkę niemiecką w okupacyjnej strefie amerykańskiej, zarządził w ostatnich dniach kontrolę 43 fabryk metalurgicznych, 18 spółek wydawniczych, 3 stoczni statków rzecznych, 3 towarzystw asekuracyjnych i kilkudziesięciu wielkich domów handlowych. Wśród skonfiskowanych fabryk znajduje się wytwórnia popularnych niemieckich samochodów, które miały być wypuszczone na rynek w 1940 r. i sprzedawane na raty po bardzo przystępnej cenie. Hitler wyludził od ludności około 300.000 marek w formie zaliczek za te wo-

zy. Na skutek wojny fabryka zaczęła produkować sprzęt wojenny, a zaliczek nikomu nie zwrócono.

New York. Agencja United Press donosi z Hong-Kongu, że wojska chińskie w wyniku ofensywy trwającej od kilku tygodni zdobyły miasto Sun-Szan, położone 50 km. na północo-zachód od portu Wu-Am na rzece Jangse. Miasto zostało wyzwolone z pomocą miejscowych oddziałów powstańczych. Ofensywa tych wojsk chińskich rozwija się w kierunku Szanghaju oddalonego o 300 km. od Szun-Szan.

Z kraju

Warszawa: W związku z zawartą umową handlową między Polską a Szwecją wyłoniła się potrzeba ponownego uruchomienia regularnej komunikacji między naszymi portami a Szwecją. Należy przypuszczać, że współpraca szwedzkiej floty handlowej z naszymi portami będzie się kształtowała jak najpomyślniej. Do Polski przybyła delegacja reprezentująca jeden z największych szwedzkich koncernów żeglugowych firmę Bronströjn z Göteborgu, w osobach tej firmy dyrektora W. Thornke i J. Ibasla. Po wstępnych rozmowach z czynnikami miarodajnymi w Warszawie, delegacja uda się na wybrzeże celem zorganizowania stałej komunikacji żeglugowej z Gdańską i Gdyni do portów szwedzkich.

Warszawa. 5. 8. Przybycie do Warszawy Marsz. Zukowa i Marszałka Rokossowskiego, bohaterów radzieckich, zasłużonych w walce o wolność i granice Polski, wywołało olbrzymi entuzjazm ludności. Marszałkowie przybyli do Warszawy wczoraj o godz. 11-tej rano, witani przez wicepremiera Mikołajczyka, Marsz. Role-Zymierskiego i delegacje org. pol. O godz. 14-tej w Belwederze odbyła się uroczystość udekorowania ich najwyższymi odznaczeniami polskimi. Na uroczystości obecni byli: Prezydent Bierut, premier Osóbka-Morawski, Marszałek Rola-Zymierski, delegacje partii politycznych, organizacji młodzieżowych, oraz przedstawiciele obcych państw. Delegacje wręczyły kwiaty marszałkom wyrażając wdzięczność za oswobodzenie kraju.

W-wa Dnia 5 b. m. odleciał z Warszawy do Londynu szef misji wojskowej płk. Węgrowski.

Komitet Centralny Dnia Spółdzielczości, który będzie świętem dwumilionowej armii spółdzielców, ogłasza konkurs na utwór, napisany wierszem lub prozą, na temat spółdzielczości. Pierwsza nagroda wynosi 5000 złotych, druga nagroda 3000 zł. i trzecia 2000 zł. Termin upływa dnia 9 września b. r. Prace konkursowe należy nadsyłać, zaopatrzone w godła i zapieczętowanej kopercie, pod adresem: Cen-

tralny Komitet Dnia Spółdzielczości, Związek Rewizyjny Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej, Łódź, ul. Południowa 20. (Polpress).

Dla załatwienia spraw emerytalnych powołano specjalne wydziały emerytalne i rejentalne przy Izbach Skarbowych. Organem pomocniczym i wykonawczym są urzędy skarbowe. Przeprowadzają one rejestracje osób, zamieszkałych poza siedzibą Izby i uskuteczniają wypłaty zaopatrzeń na podstawie poleceń Izby. W związku ze skargami emerytów państwowych, że sprawy ich z terenu całego Państwa skoncentrowane zostały w jednej Izbie Skarbowej w Krakowie, należy podkreślić, że skoncentrowanie tych spraw w Izbie Krakowskiej jest chwilową koniecznością. Jak wiadomo, władze okupacyjne przeniosły wszystkie akta emerytów wojskowych na terenie byłego G. G. do urzędu wojskowego w Krakowie. Stan ten likwidowany jest stopniowo w ten sposób, że Izba Skarbowa w Krakowie, po dokonaniu pewnej wypłaty, przekazuje akta danego emeryta tej Izbie Skarbowej, na terenie której emeryt obecnie zamieszkuje. Sprawa wypłaty zaliczek została rozwiązana zarządzeniem Min. Skarbu z dnia 2 lipca b. r.

Życia Okręgu.

Na terenie okręgu mazurskiego rozpocznie się w najbliższym czasie akcja kredytowa dla osiedleńców. W Olsztynie istnieje już Oddział Banku Narodowego, Oddział Państwowego Banku Rolnego. Wkrótce rozpocznie działalność Bank Zw. Sp. Zarob. oraz Bank Ludowy jako spółdzielnia kredytowa. Rozprowadzona zostanie na teren Okręgu Mazurskiego suma 10 milionów zł. przeznaczona dla osadników rolnych. Kredyt ten udzielony będzie przez Bank Rolny w formie pożyczek, bądź to jako kredyt 3-letni inwestycyjny lub jako kredyt krótkoterminowy konsumpcyjny. Warunki otrzymania pożyczki ustalone będą wkrótce przez Bank Rolny. Rzemieślnicy, kupcy, drobni przemysłowcy otrzymywać będą kredyt za pośrednictwem Banku Związku Spółek Zarobkowych. Dla otrzymania pożyczki konieczne jest zaświadczenie zrzeszenia gospodarczego (Izba Rzemieślnicza, Cech, Związek Kupców itp.) lub czynnika urzędowego (Zarząd Miejski itp.): 1) że przedsiębiorstwo posiada odpowiednie warunki egzystencji, 2) przedstawienie planu finansowego prowadzenia przedsiębiorstwa, 3) zaświadczenie Urz. Skarbowego o uregulowaniu podatków, 4) urzędowe stwierdzenie, kto upoważniony jest do podpisywania zobowiązań. Wysokość pożyczki uzależniona jest od dania przez kredytobiorcę odpowiedniego zabezpieczenia. (s)

Wojna się skończyła, a raz po raz słychać wybuchy granatów. Czyżby likwidowano jakąś spóźnioną partyzantkę niemiecką, która nie czytała jeszcze komunikatu z konferencji w Poczdamie? Nie, to amatorzy ryb polują w ten ułatwiony sposób. Może Władze zainteresują się tymi rybakami. Onegdaj na Jeziorze

Długim granat rozerwał na strzepy kucharza Szpitala Garnizonowego.

Z dniem 3 września b. r. zostanie uruchomione w Warszawie 4-letnie gimnazjum telekomunikacyjne dla chłopców w wieku 14—17 lat, posiadających 6 klas szkoły powszechnej, oraz 3-letnie liceum telekomunikacyjne dla kandydatów w wieku 17—25 lat, posiadających małą maturę wzgl. wykształcenie równorzędne. Szczegóły na afiszach i w biurze Dyrekcji Okręgu Poczty i Telegrafów. (P.)

W dniu 3 sierpnia br. zostało zorganizowane w Olsztynie Tow. Muzyczne Okr. Mazurskiego, w celu rozpowszechniania kultury muzycznej. Już od 1 września uruchamia Towarzystwo Szkołę Muzyczną im. Fr. Chopina, chór i rozpocznie akcję stałych koncertów w teatrze. W przyszłości zorganizuje Towarzystwo cykl popularnych wykładów z dziedziny muzyki wraz z odpowiednimi audycjami muzycznymi oraz ewentualnie amatorskie zespoły instrumentalne. Udzielanie informacji i przyjmowanie zapisów do Tow. Muzycznego, chóru oraz do Szkoły odbywa się codziennie oprócz niedziel i świąt w godz. 9 — 11 i 16 — 18 w lokalu Szkoły Muzycznej, ul. Myśliwicka 10 (dawniej Jägerstrasse). (n)

W każdym domu musi być zorganizowany Komitet Domowy. Bliższe szczegóły o zadaniach i obowiązkach Komitetów Domowych znajdują mieszkańcy w urzędowym rozporządzeniu, rozplakatowanym na terenie miasta.

W dniu 4 bm. odbyło się w nowym lokalu przy ul. Długiej 26 zebranie Zarządu Stronnictwa Demokratycznego, na którym zapadło szereg postanowień zmierzających do uaktywnienia życia Stronnictwa. (s)

Dn. 5 bm. oczekiwany z wielkim zainteresowaniem mecz piłkarski O. K. S — K. K. S. przyniósł zwycięstwo kolejarzom w stosunku 3:0.

Ż ostatniej chwili.

Zw. Radz. wypowiedział wojnę Japonii. Na prośbę sojuszników o przystąpienie Związku Radzieckiego do wojny z Japonią, celem szybszego jej pokonania, Komisarz Spraw Zagranicznych Molotow po przyjęciu japońskiego min. spraw zagranicznych Sato, oznajmił dn. 8. VIII. br. ambasadorowi amerykańskiemu, angielskiemu i francuskiemu, że Zw. Radz. od jutra pozostaje w stanie wojny z Japonią.

Wojewódzki Urząd Samochodowy podaje do wiadomości, że jest w trakcie organizacji Zawodowej Szkoły Samochodowej w Olsztynie. Termin otwarcia szkoły dla zawodowych kierowców podany będzie dodatkowo. Z dniem 20 sierpnia b. r. zaczynają się przy Zawodowej Szkole kursy dla amatorów, obejmujące tak teorię, jak i praktykę. Zapisy uczestników kursów amatorskich przyjmuje się codziennie w Sekretariacie Wojewódzkiego Urzędu Samochodowego w Olsztynie przy ul. Kajki 5, 1 p., w godz. od 9 do 13.